

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 262/05-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. novembra 2005 predbežne prerokoval sťažnosť M. M., bytom D., ktorou namietal porušenie jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 16 Cb 105/93, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. M. o d m i e t a ako podanú oneskorene.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. októbra 2005 doručená sťažnosť M. M. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom Okresného súdu Trenčín (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 16 Cb 105/93.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol, že 13. mája 1994 mu bol doručený rozsudok okresného súdu sp. zn. 16 Cb 105/93 z 22. marca 1994, proti ktorému podal v zákonnej lehote odvolanie. Nadväzne na to mu bola 27. mája 1994 doručená výzva na doplnenie odvolania a na zaplatenie súdneho poplatku.

Zo sťažnosti ďalej vyplýva, že sťažovateľ 30. mája 1994 „... odoslal opakované odvolanie proti uvedenému rozsudku. Súčasťou odvolania bolo potvrdenie o zaplatení súdneho poplatku formou kolkových známok“.

Sťažovateľ v sťažnosti tvrdí, že „... dodržal všetky podmienky na riadne prejednanie veci pred odvolacím súdom a odvolacie konanie do dnešného dňa neprebehlo...“.

Na základe uvedeného považuje sťažovateľ svoju sťažnosť za opodstatnenú a vzhľadom na to sa domáha aj priznania primeraného finančného zadosťučinenia vo výške päť miliónov slovenských korún, čo odôvodňuje závažnosťou skutočností uvedených v označenom rozsudku okresného súdu a jeho „... spoločenského dosahu na ochranu mena, osobnej cti a dobrej povesti, avšak hlavne vzhľadom na uplynulý čas, po ktorý mi bola upieraná možnosť domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde...“.

Napokon v závere sťažnosti sťažovateľ žiada, aby ústavný súd v prípade uznania jej opodstatnenosti rozhodol „... o nariadení písomného ospravedlnenia v regionálnom týždenníku T. príslušnému súdu, a to do 30 dní od vydania rozhodnutia ÚS SR v predmetnej sťažnosti“.

II.

Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola

vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Z návrhu na rozhodnutie sťažnosti (petitu) vyplýva, že k porušeniu jeho základných práv malo dôjsť postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 16 Cb 105/93, resp. postupom „iného príslušného súdu“.

Ústavný súd zo súvisiaceho súdneho spisu okresného súdu zistil, že konanie vedené na okresnom súde pod sp. zn. 16 Cb 105/93 bolo právoplatne skončené 25. júla 1997 po tom, ako Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) uznesením sp. zn. Z-2 30 Cob 489/94 z 28. mája 1997 o odvolaní sťažovateľa a vedľajšieho účastníka proti označenému prvostupňovému rozsudku rozhodol tak, že napadnutý rozsudok zrušil a konanie zastavil.

Z preskúmaného súdneho spisu vyplýva, že zásielka s označeným uznesením krajského súdu bola doručovaná okresným súdom prostredníctvom pošty na adresu sťažovateľa (žalovaného), pričom prvý neúspešný pokus o doručenie zásielky s výzvou

na opakované doručenie sa uskutočnil 25. júla 1997 (adresát nebol zastihnutý) a 28. júla 1997 bola zásielka opakovane neúspešne doručovaná a zároveň uložená na pošte. Pretože si ju sťažovateľ do troch dní od uloženia nevyzdvihol (a neprevzal ju ani v úložnej lehote), považuje sa posledný deň tejto lehoty za deň jej doručenia, a to aj v prípade, že sa adresát o uložení nedozvedel (§ 47 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku).

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania (...).

Podľa ustanovenia § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde jednou z podmienok prijatia sťažnosti na konanie pred ústavným súdom podľa čl. 127 ústavy je podanie sťažnosti v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, ktorým malo byť spôsobené namietané porušenie základného práva. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

V kontexte citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je v zásade „iným zásahom“ pre počítanie lehoty pre včasnosť podania sťažnosti (I. ÚS 161/02).

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty. Tento účel spravidla nie je možné dosiahnuť po právoplatnom skončení napadnutého konania. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie práva ešte trvalo (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase, keď došla sťažnosť ústavnému súdu, už nedochádza k namietanému porušovaniu práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Predmetná sťažnosť bola, ako už bolo uvedené, ústavnému súdu doručená 10. októbra 2005, teda v čase, keď už nemohlo dochádzať k namietanému porušovaniu

práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov. Napadnuté konanie okresného súdu v spojení s konaním pred krajským súdom bolo právoplatne skončené 25. júla 1997, teda dávno pred uplynutím dvojmesačnej lehoty ustanovenej zákonom na podanie s'ťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

K požiadavke s'ťažovateľa dožadujúceho sa písomného ospravedlnenia v regionálnom týždenníku T. považuje ústavný súd za potrebné poznamenať, že občianskoprávnu ochranu osobnosti (a v jej rámci ochranu mena, občianskej cti a prejavov osobnej povahy) poskytuje Občiansky zákonník v ustanoveniach § 11 a nasl. Podľa § 13 Občianskeho zákonníka sa fyzická osoba má právo domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie.

Na prejednanie občianskoprávneho sporu na ochranu osobnosti je vecne príslušný všeobecný súd (§ 7 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku).

Na záver ústavný súd pripomína, že vzhľadom na odmietnutie s'ťažnosti nie je potrebné rozhodovať o takých nárokoch na ochranu ústavnosti, ktorých uplatnenie a použitie predpokladá aspoň čiastočnú úspešnosť s'ťažnosti. Preto ústavný súd o primeranom finančnom zadosťučinení, ktoré s'ťažovateľ požadoval, nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. novembra 2005